

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's doordags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

Drie maal per week 6 francs per jaar.
Twee " " " 5 " " "
Een " " " 4 " " "

Een blad afzonderlijk 15 centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikelen vooraan of midden in het blad : 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 4 APRIL.

Van alles wat.

Zoals wij reeds verleden dinsdag hebben aangekondigd, een zeker getal limburgsche gemeenten zijn door het gouvernement ontslagen van de verplichting om hunne eenige gemeente school te behouden, en bekomen de toelating om de vrije school aan te nemen.

Onder deze bevinden zich namelijk de gemeenten Overrepen, Rixingen, Groote-Spauwen, Opglabbeek, Gors-op-Leeuw.

De gemeente raden die de afschaffing hunner officieele school en de aanneming der vrije school vragen, hebben zeer goede reden om dit te doen. Zij steunen zich eerstens op het gering getal of op de volstrekte afwezigheid van kinderen die de gemeente school bijwonen; tweedens op den geldelijken toestand der gemeenten die letterlijk door het officieel onderwijs geruineerd worden, en dertens op het algemeen verlangen der families.

Wat meer is, overal waar de gemeenteraad de afschaffing gevraagd heeft van de officieele school en hare vervanging door de vrije school, overal zeggen wij, zijn de inwoners eenparig geweest om deze verandering goed te keuren, nergens is dusangaande de minste reclamatie gemaakt geworden.

Wat nog meer is, overal waar het gouvernement de vervanging der officieele school door de vrije school toegelaten heeft, is het ten klaarste bewezen dat het onderwijzend personeel der vrije school alle vereischbare waarborgen van betrouwbaarheid oplevert.

En dan schreeuwet het geuzenblad en het roept uit dat België ten onder gaat, dat het onderwijs vernietigd wordt en dat het land door de pastoors geregerd wordt! En dan staan daar eenige liberale dokkopen verbaasd te kijken en te sidderen in afwachting dat het land ten onder ga!

En 's anderdags zijn ze heel verwonderd van te zien dat België nog niet verzonken is en dat zonen en maan nog even gerust aan het firmament staan!

Het is waarachtig een schoon stelsel, dat onze geuzen zouden willen invoeren!

De gemeente school staat ledig, zij dient dus voor niets; de inwoners moeten ze onderhouden, meubleren en repareren, in de school woont een onderwijzer die van 's morgens tot 's avonds geene andere bezigheid heeft dan pijpen door te rooken. Aan dien mensch moet de gemeente een dik traktement betalen.

Wij begrijpen heel goed dat zulk stelsel in de goesting valt van onze geuzen die er sedert vijf of vijf jaren hun profijt van gemaakt hebben; maar wij begrijpen even goed dat de inwoners der gemeenten dat spel al gauw moede geworden zijn.

Het tegenwoordig ministerie is de uitdrukking van den waren volkswil van België. De kiezingen van verleden jaar hebben klaar en onbetwistbaar bewezen wat het land in zake van onderwijs verlangt. De kiezers hebben Pietje Van Humberk met zijnen ganschen schoolwinkel door de vensters uitgeworpen; zij hebben verklaard dat zij met den moeilijken toestand van handel en landbouw al ruim genoeg beproefd waren zonder dat het geuzenbestuur hen nog kwam het vel afstroopen met dien vermaledijden schoolklommel die de gemeentekas uitschiet, en geen ander doel heeft dan de ingehouren godsdienstige gevoelen in de harten hunner kinderen uit te dooven.

Dat het Tongersch geuzenblad het niet vergeet. Het katholiek ministerie zal manigvuldig den ingeslagen weg volgen al schreeuwen de geuzen ook

zoo hard; het zal ons onze oude gemeente-vrijheid terug geven en het zal ons verlossen van de zware lasten welke de ledigstaande scholen en de meesters zonder leerlingen ons opleggen.

Men hoort alle dagen menschen klagen over de al te groote toegevendheid van het katholiek ministerie. Doch alvorens de ministers te beschuldigen zouden wij katholieken ons wel eens moeten vragen of ieder van ons genoeg doet om het katholiek ministerie te ondersteunen. Slapen wij niet allen een beetje?

Ziehier wat de *Faderlander* er over denkt.

Het gebeurt dikwijls, zegt onze confrater, dat katholieken klagen over de ministerien die tot hunne partij behooren.

De liberalen zeggen zij, doen veroveringen; zij durven hevig zijn; de katholieken zijn zwak en het is al heel wel als zij hunne vrienden niet achteruit stoten, ten voordele hunner vijanden.

Wij willen dit oordeel niet ongegrond verklaren. Het is zeker dat voorgaande katholieke ministerien te zwak geweest zijn. Zij hebben de genzerij in het bezit gelaten van onrechtvaardige veroveringen.

Maar waren de ministers alleen de plichtigen? Duizendmaal neen!

De gansche katholieke partij mag op hare borst kloppen en roepen: *Mec culpa!*

Buiten tijd van kiezingen zijn de katholieken alsof zij geene den minsten politieke geest bezaten.

Als het ministerie gansch is, dan wordt er gewerkt, dat het bewonderenswaardig is. Dan wordt er geld gegeven dat de geuzen verbaasd staan voor de edelmoozigheid onzer partij.

Maar is het ministerie katholiek, dan begint men te rusten en te slapen. Men meent ook dat het tijd van sparen is; alle politieke werken laat men in duigen vallen.

Is dat verstandig? Mag het politiek leven eenen slaap kennen?

Katholieken, gij wilt de herstelling uwer grieven? Goed; bereidt die herstelling.

Weest vooreerst eendrachtig; verspreidt de katholieke gazeteten; ondericht het volk door voordrachten; waakt op de kiezerslijsten.

Katholieken vergeet niet dat gij andere plichten hebt dan te roepen tegen uwe zaakgelastigden die in de Kamers zijn. Vernult die plichten. Als gij op die wijze getoonid hebt aan de ministers dat zij op u mogen rekenen, dat gij overwinbaar zijt, dan zullen zij, zonder omzien, de grondwetelijke herstelling uwer grieven betrachten!

Nu enige bedenkingen ter gelegenheid van de groote tentoonstelling die binnen eene maand te Antwerpen gaat geopend worden.

Waarom is toch die overgroote uitnodiging van de nijverheid in onze dagen toe te schrijven? En waarom, zooals wij gezien hebben, heeft zich sedert 1798 het denkbeeld van de tentoonstellingen meer en meer uitgebreid? Want men kan toch niet zeggen dat er in onze eeuw zoveel nieuwe zaken voor maatschappelijk gebruik ontdekt zijn.

Wij zullen volmondig bekennen dat wij de natuurkrachten beter toepassend dan onze voorouder en dat wij hierdoor veel spoediger en gemakkelijker kunnen werken dan zij, maar dat zijn geen eigenlijke uitvindingen; al de noodige bestanden sedert eeuwen. Om dit te bewijzen zullen wij eenige der voornaamste ervan beschouwen.

Wij beginnen met het lijnwaad en de wollen stoffen, waarvan reeds in den Bijbel, onder de spreken van Salomon gesproken wordt, 51, 15.

— Ja, ik weet het: al de bewijzen zijn tegen mij. Maar zoo ik uwe dochter had willen bedriegen, zoo ik haar niet opricht bemide, zoo ik haar mijn hof gemaakt had alleenlijk om ze als een verflenste bloem weg te werpen, om mijnen lust voldaan te hebben, waarom zou ik er dan zoo straf aan houden de zaken gelijk ze voorgevallen zijn bloot te leggen? Waarom zou ik dan met koelen bloede al de grove beledigingen verdragen en onbeantwoord gelaten hebben, die gij me gisteren in uwe zeer vergeeflijke heugheid in het aangezicht wierpt! Zeg me, mijnheer Beckman, kunt ge die vraag oplossen?

De onderling aanziet Arthur eene wijl niet aandacht en zegt niets. 's Jongelings laatste woorden die moeijlijk om op zijne vraag te antwoorden, de waarheid der zoo even door hem geuite opmerking, spreken ten zijnen gunste, en meer dan gisteren is Beckman genegen Arthurs uitleggingen te aanhooren. Daarbij, bij het zien van dezes open gelaat, bij het hooren van zijne ongedwongene, ongenaaakte spraak, begint hij te denken, dat hij gisteren wel een valsch oordeel over hem kon gestreken hebben, en hij gevoelt iets of wat berouw over de verwijten die hij hem, den zoon des rijken Delcourt in het aangezicht gespuwd heeft.

— Gij zegt niets, mijnheer? herval Arthur. Mag ik uit dit stilzwijgen besluiten dat uwe gevoelens jegens mij een weinig veracht zijn?

— Wel... ik weet niet... want... maar daarenboven, dit alles gaat mij niet persoonlijk aan.

— O laat me drije minuten slechts bij Stanza gaan! Wees niet langer ongevoelig. Ge zult zien, ze zal wederom...

— Het kan niet, Stanza is nog altijd ziek; haar staat is sedert gisteren zelf verergerd.

— Eene reden te meer, mijnheer, om haar te zien. Wat! Ik zou mijne Stanza laten lijden zonder ten minste het genoeg te hebben haar de hand te drukken?

— Zij slaapt misschien, mijnheer. De slaap is het grootste genot der zieken; zoudt ge den haren willen storen!

— Neen, o neen, dan zal ik wachten; maar neen, ze zal niet slapen; laat me gaan zien! O ik bid u... Ge geeft me de toelating, niet waar?

— Neen, mijnheer, neen, ik... wil... zij zal...
— Ja, ja, ik mag gaan; twee minuten slechts zal het onderhand duren!

Hij kijkt de kamer uit, slijdt den trap op dien hij voor zich ziet, zonder te weten langs waar hij gaan moet. Op een portaal ziet hij de meid, die eene kamer verlaat en de deur toelstuit.

— Is deze de kamer van Stanza, mejuffre?

Verbaasd antwoordt deze laatste: ja, zij stelt zich nechtans gerust door het komen van Beckman, die Arthur gevolgd is.

De jongeling legt de hand op de klink der deur, doch durft ze nog niet openen. Iets geheimis, een soort van vrees, gemengd met eerbied, houdt hem tegen. Beckman staat nevens hem.

— Ge wilt dan volstrekt binnendringen? zegt hij. Het zij zoo. Ik zal u niet langer tegenhouden.

Hij opent de deur, terwijl hij zich zelfden pompt: Iets geheimzinnigs moet achter dit alles schuilen. Ik geloof niet dat hij een bedrieger zij.

Arthur blijft aan de deur staan; hij durft niet binnentreden.

Eene koude, niet reuken van geneesmiddelen bezwaarde lucht vliegt hem tegen. De stores zijn ten halve de vensters afgeplaat; daarenboven, het mistige weder doet den avond met verbaaste schreden naderen; weinig licht dringt dus in het eenvoudig gemeenbelederde maar zeer zindelijk kamertje.

De halve donkerheid die daar heerscht, de koude lucht, die men daar inademt, het gedacht dat in dat bed, hetwelk recht over het venster staat, een meisje van negentien jaren, door de hand der ziekte en der droefheid ter neder gedrukt, ligt te verkwijnen, en misschien reeds der wanhoop ten prooi, aan al hare droomen van genot en zaligheid vaarwel zegt, dit alles brengt akelige gepinzen, treurige gevoelens te weeg, en men zou zeggen dat hij het binnentreden van dit vertrek, waar de smart haren zetel heeft neder-

maaktheid gekomen. Het nuwerk werd in de X eeuw door Gerhart, later paus Silvester II, uitgevonden en in 1500 maakte Peter Hele het eerste zakhorlogje. De kunst, om optische glazen te slijpen is in Nederland uitgevonden. Zij werden meest tot brillen gebruikt, maar ook tot verrekijkers samengevoegd, waarvan de geleerde Galilei terstond partij wist te trekken.

Door Leuwenhoek is, tegen het einde der XVII eeuw, de microscoop uitgevonden. Flavio Gioia, die in het laatst der XIII eeuw leefde, staat bekend voor den uitvinder van het kompas, hoewel het eerste denkbeeld daarvan reeds lang te voren bij de Chineezen gebruikt werd.

In 1487 werd te Aalst, in Vlaanderen, het eerste klokkenspel geplaatst. Men zegt dat Bartel Schwartz het kruit heeft uitgevonden in de XIV eeuw alhoewel het lang voor hem reeds bekend schen. In 1558 wordt er reeds melding gemaakt van het kanon en in de XVI eeuw was het geweer en de pistool bekend.

De eerste spiegel in glas, die te Parys kwam, werd in 1600 uit Venetie naar Maria de Medicis geschenke gezonden, en in 1784 werd de lamp door Argand uitgevonden, die den lampenmaker Quinquet met het maken daarvan belastte.

Otto von Guericke, burgemeester van Maagdenburg, was de uitvinder van de luchtpomp en aan de thermometer zijn de namen van Reaumur, Celsius en Fahrenheit verbonden, terwijl Toricelli de uitvinder van den barometer was.

Thomas Newcomen en James Watt kan men de uitvinders van het stoomwerk noemen; zij leefden beiden in de XVIII eeuw. De Grieken kenden reeds de electriciteit, doch Galvani en Volta zijn wereldberoemd geworden door de ontdekking met deze stof.

Het was ook in de XVIII eeuw dat de gebroeders Montgolfier den luchtballon uitvonden en de eerste luchtreiz maskten; en komen wij nu op het gebied van kunst en wetenschap, dan zien wij dat in 1410 Jan Van Eyck de olieverf-afschijfing uitgevonden heeft. Wij hebben slechts de namen van Galilei, Albert de Grote, Kepler, Copernic, Linnaeus, Lavoisier te noemen; zij bewijzen genoegzaam wat zij op het gebied der wetenschap gedaan hebben.

Onder de zaken van dadelijk gebruik kunnen wij nog vermelden: de kina, die door de Jesuiten tegen het einde der XVII eeuw naar Europa gebracht werd. Vervolgens de koffie, die aangenam drank. De eerste koffiehuizen verzeen in 1554 te Konstantinopel, te Londen in 1652 en te Marseille in 1671. Dicht bij de Groote Markt te Brussel bestaat het eerste koffiehuis dat in het einde der XVII eeuw in ons land, gesticht werd. In 1680 werd de koffieplant door de Hollanders op Batavia ingevoerd. De thee werd inde helft van de XVII eeuw, in Europa bekend. In 1585 werd de aardappel door Drake naar Europa gebracht en in 1549 werd de tabak uit Amerika bij ons ingevoerd terwijl de suiker reeds in oude tijden bekend was.

Lit dit onvolledig verslag zal men toch kunnen zien dat de mensch reeds vroeg in de behoeften voor het leven heeft voorzien, en dat men voor onze eeuw, in de meeste zaken, reeds tot eene groote volmaaktheid gekomen was.

Vooral is de bouwkunde en de meeste voorwerpen van weelde waren de vormen zoo schoon en sierlijk, dat men die thans in onze bouwstijl en onze nijverheid meer en meer ziet herleven, want men zal het moeten bekennen dat men in vormen niets eigenaardig vindt en er geen stijl van de XIX eeuw zal geboren worden.

Wij zullen nu eens nagaan wat er in onze eeuw is uitgevonden.

Zij zoekt wol en vlas te bekomen, en zij stelt hare handen met vrolijkheid aan 't werk, en verder heeft men slechts het linnen te bezien, waarin de mummies der Egyptenaren gewikkeld zijn om zich te overtuigen van het lijne weefsel en de duurzaamheid dezer stof.

De geschiedboeken der Chineezen zeggen dat deze natie 2709 jaar vóór Christus geboorte het gebruik van de zijde kende, terwijl zij voor zestien eeuwen reeds katoen gebruikte tot het maken van papier. Het leder was bij de Egyptenaren, Grieken en Romeinen bekend en Christoffel Columbus getuigt dat, bij de ontdekking van Amerika, de Indianen het looien van vellen verstanden.

Het denkbeeld van het mes, de maald, de speld, de lans, het bijl, en het maken van aarden potten, is voorhistorisch, en men heeft in dien tijd de afbeelding van den Mammoet en van het peerd op elpenaand gevonden, zoodat de teeknunde toen reeds bekend was. Men zegt dat het glas door de Pheniciers is uitgevonden; het was bij de Grieken en Romeinen reeds van groote toepassing. In den bijbel lezen wij dat Tubalein, voor den zondvloed met den hamer omging en meester was in allerlei koper- en ijzerwerk.

De zeep wordt in den bijbel vermeld onder den naam van hor-het. Plinius vermeldt het woord sopo voor zeep en in Pompei heeft men nog eene geheele zeepziederij opgegraven. De overhaling van geestrijke vloeistoffen was in de oudheid bekend.

De purperslak diende in de oudheid tot het verven der kostbare purpere kleeren.

De meubelen, tapijten, aardewerk, wapens, zadelwerk, rijtuigjen met twee en vier wielen, gedreven zilver- en goudwerk, gravuren op edelgesteenten, muziekinstrumenten, beeldhouwwerk en vooral de voortbrengsels van bouwkunde waren bij de Egyptenaren, de Grieken en Romeinen, en vooral in de middel-euwen zoo schoon, dat zij ons thans als voorbeelden dienen.

Er is inderdaad nog geen tweede toren van Antwerpen's hoofkerk gebouwd; de kunst om het ijzer met de hand te smeden, gaat meer en meer verloren. Gelukkig heeft men in Antwerpen nog den pit van Quinten Matsys en er is nog geen tweede Bernard de Palissy opgestaan.

Wij zullen nu eene vergelijking maken tusschen de uitvindingen van vroeger, en die onzer eeuw.

Wij beginnen met eene dierkwaadigste uitvindingen; het is de drukkunst, waardoor de denkbeelden van den mensch over de aarde verspreid werden. Drie steden Haarlem, Straatsburg, Mentz, drie uitvinders Laurens Koster, Faust, Gutenberg, en drie jaartallen 1420, 1440 en 1450, zijn aan deze uitvinding verbonden. De graveerkunst op koper werd door Maso Finegerra in 1522 ontdekt. De oudste gravuur op hout, vóórstellende de H. Christoffel, is gedagtekend 1425.

De boekbinderij, hoewel zij bij de Romeinen reeds bestond, werd in de middel-euwen met eene ong-hoorde praecht uitgevoerd; de boeken werden met edelgesteenten versierd. Aan Ragenat en Baldrie in 865 wordt de uitvinding van de glaszchildering toegeschreven.

In de XII eeuw bestonden de spelkaarten reeds in Indië en de schrijffpen van gansenveer werd in de V eeuw ingevoerd. Semmelfeder uitvinder van den stendruk, begon in 1796 te München, volgens zijne ontdekking, muziek te drukken.

In de VI eeuw werden de geloovigen reeds door klokkengeluid naar de kerk ontboden en in de XI eeuw was het orgel reeds tot eene groote vol-

maaktheid gekomen. Het nuwerk werd in de X eeuw door Gerhart, later paus Silvester II, uitgevonden en in 1500 maakte Peter Hele het eerste zakhorlogje. De kunst, om optische glazen te slijpen is in Nederland uitgevonden. Zij werden meest tot brillen gebruikt, maar ook tot verrekijkers samengevoegd, waarvan de geleerde Galilei terstond partij wist te trekken.

Door Leuwenhoek is, tegen het einde der XVII eeuw, de microscoop uitgevonden. Flavio Gioia, die in het laatst der XIII eeuw leefde, staat bekend voor den uitvinder van het kompas, hoewel het eerste denkbeeld daarvan reeds lang te voren bij de Chineezen gebruikt werd.

In 1487 werd te Aalst, in Vlaanderen, het eerste klokkenspel geplaatst. Men zegt dat Bartel Schwartz het kruit heeft uitgevonden in de XIV eeuw alhoewel het lang voor hem reeds bekend schen. In 1558 wordt er reeds melding gemaakt van het kanon en in de XVI eeuw was het geweer en de pistool bekend.

De eerste spiegel in glas, die te Parys kwam, werd in 1600 uit Venetie naar Maria de Medicis geschenke gezonden, en in 1784 werd de lamp door Argand uitgevonden, die den lampenmaker Quinquet met het maken daarvan belastte.

Otto von Guericke, burgemeester van Maagdenburg, was de uitvinder van de luchtpomp en aan de thermometer zijn de namen van Reaumur, Celsius en Fahrenheit verbonden, terwijl Toricelli de uitvinder van den barometer was.

Thomas Newcomen en James Watt kan men de uitvinders van het stoomwerk noemen; zij leefden beiden in de XVIII eeuw. De Grieken kenden reeds de electriciteit, doch Galvani en Volta zijn wereldberoemd geworden door de ontdekking met deze stof.

Het was ook in de XVIII eeuw dat de gebroeders Montgolfier den luchtballon uitvonden en de eerste luchtreiz maskten; en komen wij nu op het gebied van kunst en wetenschap, dan zien wij dat in 1410 Jan Van Eyck de olieverf-afschijfing uitgevonden heeft. Wij hebben slechts de namen van Galilei, Albert de Grote, Kepler, Copernic, Linnaeus, Lavoisier te noemen; zij bewijzen genoegzaam wat zij op het gebied der wetenschap gedaan hebben.

Onder de zaken van dadelijk gebruik kunnen wij nog vermelden: de kina, die door de Jesuiten tegen het einde der XVII eeuw naar Europa gebracht werd. Vervolgens de koffie, die aangenam drank. De eerste koffiehuizen verzeen in 1554 te Konstantinopel, te Londen in 1652 en te Marseille in 1671. Dicht bij de Groote Markt te Brussel bestaat het eerste koffiehuis dat in het einde der XVII eeuw in ons land, gesticht werd. In 1680 werd de koffieplant door de Hollanders op Batavia ingevoerd. De thee werd inde helft van de XVII eeuw, in Europa bekend. In 1585 werd de aardappel door Drake naar Europa gebracht en in 1549 werd de tabak uit Amerika bij ons ingevoerd terwijl de suiker reeds in oude tijden bekend was.

Lit dit onvolledig verslag zal men toch kunnen zien dat de mensch reeds vroeg in de behoeften voor het leven heeft voorzien, en dat men voor onze eeuw, in de meeste zaken, reeds tot eene groote volmaaktheid gekomen was.

Vooral is de bouwkunde en de meeste voorwerpen van weelde waren de vormen zoo schoon en sierlijk, dat men die thans in onze bouwstijl en onze nijverheid meer en meer ziet herleven, want men zal het moeten bekennen dat men in vormen niets eigenaardig vindt en er geen stijl van de XIX eeuw zal geboren worden.

Wij zullen nu eens nagaan wat er in onze eeuw is uitgevonden.

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

— Mocht ge de waarheid spreken; doch ik twijfel; mijne oogen kunnen me niet bedriegen.

— Uwe oogen hebben u niet bedrogen, Stanza, doch uw geest. Ik ook had mij in den eerste ten ween vergist.

Woensdag avond is uw vader bij mij gekomen, en heeft mij beschuldigd u weggevoerd te hebben.

De fotografie met al hare toepassingen is zeker eene der merkwaardigste uitvindingen van onzen tijd. Ook kan onze eeuw zich beroemen op de algemeene gasverlichting. In 1845 werd de gutta percha in Europa geveerd en gaf aanleiding tot eene nijverheidsstak, die zich meer en meer uitbreidde.

In 1878 ontdekte Drake de eerste steenoliebron die ons eene goedkoopere verlichting bezorgde. Joseph Remy vond de kunstmatige vischtel en op het gebied van schikunde zijn er in onze dagen belangrijke ontdekkingen gedaan; doch de grootste ontdekking onzer eeuw is de kracht en de snelheid, die wij gevonden hebben.

Daarom is de ontzettende ontwikkeling van onze nijverheid toe te schrijven, hetgeen in verband staat met de ontwikkeling der tentoonstellingen. De stoomkracht, die in de vorige eeuw nog slummerde, komt met reuzenkracht in onze eeuw te voorschijn.

De electriciteit die voor onze eeuw slechts als rattitrit in de kamer van de geleerden bleef opgesloten, vertoont zich in onze dagen in hare volle groothed en geeft ons de snelheid en het verblifend licht van den bliksem in de hand om er gebruik van te maken.

Ja, de invloed van de kracht en de snelheid onzes tijds is onmetig.

De stoombooten doorklieven de golven der zee met eene snelheid van vijftien mijlen (van 1852 meters) per uur. Wanneer men de riggels der ijzeren wegen van de gelede aarde konde te samen voegen, zou men een lengte van 552,470 kilometers verkrijgen, die meer dan acht malen zich om de aarde zouden kunnen slingeren. Over die riggels vliegt de mensch met eene snelheid van honderd kilometers per uur.

De gedachten vliegen als het weerlicht over zee en land met de ontzettende snelheid van zestig duizend mijlen in eene seconde; de menschelijke stem wordt van stad tot stad overgebracht.

Een dagblad van Sydney (Australië) werd den 22 januari 1885 aldaar gedrukt en werd den 27 februari te Antwerpen gezeen.

De toepassing van de stoomkracht op alle de vakken van nijverheid heeft geene grenzen meer. Het ijzer stroomt als water in de vormen, en reusachtige gebouwen van metaal verheffen zich als tooverpalen, waarvan het tentoonstellingsgebouw te Antwerpen het voorbeeld is. Eindelijk de heusche dynamit onzer dagen, eene zachte olie, ontworpt den fieren eik, verbrijzelt de rotsen en doodt de menschen op eene verdrerlijke wijze; dit is tot heden het toppunt van kracht.

— Neen, o neen, dan zal ik wachten; maar neen, ze zal niet slapen; laat me gaan zien! O ik bid u... Ge geeft me de toelating, niet waar?

— Neen, mijnheer, neen, ik... wil... zij zal...
— Ja, ja, ik mag gaan; twee minuten slechts zal het onderhand duren!

Hij kijkt de kamer uit, slijdt den trap op dien hij voor zich ziet, zonder te weten langs waar hij gaan moet. Op een portaal ziet hij de meid, die eene kamer verlaat en de deur toelstuit.

— Is deze de kamer van Stanza, mejuffre?

Verbaasd antwoordt deze laatste: ja, zij stelt zich nechtans gerust door het komen van Beckman, die Arthur gevolgd is.

De jongeling legt de hand op de klink der deur, doch durft ze nog niet openen. Iets geheimis, een soort van vrees, gemengd met eerbied, houdt hem tegen. Beckman staat nevens hem.

— Ge wilt dan volstrekt binnendringen? zegt hij. Het zij zoo. Ik zal u niet langer tegenhouden.

Hij opent de deur, terwijl hij zich zelfden pompt: Iets geheimzinnigs moet achter dit alles schuilen. Ik geloof niet dat hij een bedrieger zij.

Arthur blijft aan de deur staan; hij durft niet binnentreden.

Eene koude, niet reuken van geneesmiddelen bezwaarde lucht vliegt hem tegen. De stores zijn ten halve de vensters afgeplaat; daarenboven, het mistige weder doet den avond met verbaaste schreden naderen; weinig licht dringt dus in het eenvoudig gemeenbelederde maar zeer zindelijk kamertje.

De halve donkerheid die daar heerscht, de koude lucht, die men daar inademt, het gedacht dat in dat bed, hetwelk recht over het venster staat, een meisje van negentien jaren, door de hand der ziekte en der droefheid ter neder gedrukt, ligt te verkwijnen, en misschien reeds der wanhoop ten prooi, aan al hare droomen van genot en zaligheid vaarwel zegt, dit alles brengt akelige gepinzen, treurige gevoelens te weeg, en men zou zeggen dat hij het binnentreden van dit vertrek, waar de smart haren zetel heeft neder-

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

— Mocht ge de waarheid spreken; doch ik twijfel; mijne oogen kunnen me niet bedriegen.

— Uwe oogen hebben u niet bedrogen, Stanza, doch uw geest. Ik ook had mij in den eerste ten ween vergist.

Woensdag avond is uw vader bij mij gekomen, en heeft mij beschuldigd u weggevoerd te hebben.

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

— Mocht ge de waarheid spreken; doch ik twijfel; mijne oogen kunnen me niet bedriegen.

— Uwe oogen hebben u niet bedrogen, Stanza, doch uw geest. Ik ook had mij in den eerste ten ween vergist.

Woensdag avond is uw vader bij mij gekomen, en heeft mij beschuldigd u weggevoerd te hebben.

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

— Mocht ge de waarheid spreken; doch ik twijfel; mijne oogen kunnen me niet bedriegen.

— Uwe oogen hebben u niet bedrogen, Stanza, doch uw geest. Ik ook had mij in den eerste ten ween vergist.

Woensdag avond is uw vader bij mij gekomen, en heeft mij beschuldigd u weggevoerd te hebben.

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

— Mocht ge de waarheid spreken; doch ik twijfel; mijne oogen kunnen me niet bedriegen.

— Uwe oogen hebben u niet bedrogen, Stanza, doch uw geest. Ik ook had mij in den eerste ten ween vergist.

Woensdag avond is uw vader bij mij gekomen, en heeft mij beschuldigd u weggevoerd te hebben.

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

— Mocht ge de waarheid spreken; doch ik twijfel; mijne oogen kunnen me niet bedriegen.

— Uwe oogen hebben u niet bedrogen, Stanza, doch uw geest. Ik ook had mij in den eerste ten ween vergist.

Woensdag avond is uw vader bij mij gekomen, en heeft mij beschuldigd u weggevoerd te hebben.

gezet, iets oer het hart rjst dat bekwaam is tamen in de oogen te lokken.

Beekman gaat binnen.

— Stanza, zegt hij zachtjens, voor het bed staande.

Eene kleine poos volgt. Niets hoort men dan eene zeer zwakke, onregelmatige ademhaling.

— Ze slaapt, luistert haar vader tot Arthur.

Aan Arthur's borst ontsnapt een diepe zucht.

— Laat ons een weinig wachten, antwoordt hij.

Een tweede zucht stort de stilte; doch ditmaal stijgt hij van uit het bed onhoop. Eene kleine beweging laat zich hooren. Stanza is wakker geworden. Is het een geheim gevoel, eene onuitlegbare betrachting, of slechts het toeval dat zulks veroorzaakt?

— Stanza! roept nogmaals half luid Beckman.

— Vader... antwoordt ze, haar bleek gelaat tot hem wendend.

— Bij het vernemen uwer ziekte, Stanza, kon ik mij niet wederhouden naar u toe te snellen. Uw vader wilde me zulks bidden, doch te verzees.

— Ik dank u, Arthur.

— Sinds drije dagen, Stanza, heb ik zoel geschoot geweest door alle slach van voor mij onuitlegbare gebeurtenissen, dat ik op het punt geweest ben er zondeloos te worden.

— O! gave God dat die gebeurtenissen voor mij ook onuitlegbaar waren, dan zou ik nog hoop kunnen hebben; maar nu, het zal met mij misschien niet lang meer duren... Dat Gods wil geschiede!

— Stanza, spreek zo toch niet. Ik ben gekomen om u de nitleggingen te geven, die ge van mij verlangt. Gij hebt mij in uw briefje beschuldigd; gij zelve zult, hoop ik, die beschuldiging vernietigen.

—